

KOD UCZNIĄ

--	--	--

Etap:
Data:
Czas pracy:

rejonowy
18.01.2012
90 minut

Informacje dla ucznia

1. Na stronie tytułowej arkusza w wyznaczonym miejscu wpisz swój kod ustalony przez komisję.
2. Sprawdź, czy arkusz konkursowy zawiera 8 stron i 20 zadań.
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Nie używaj korektora.
5. W zadaniach zamkniętych podane są cztery odpowiedzi: A, B, C, D. Wybierz tylko jedną odpowiedź i zaznacz ją znakiem „X” **bezpośrednio na arkuszu**.
6. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem ⊗ i zaznacz inną odpowiedź znakiem „X”.
7. Rozwiązania zadań otwartych zapisz czytelnie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.

Liczba punktów możliwych do uzyskania: 60
Liczba punktów umożliwiająca kwalifikację do kolejnego etapu: 49

WYPEŁNIA KOMISJA KONKURSOWA

Nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	Razem
Liczba punktów możliwych do zdobycia	1	1	2	1	1	4	6	4	2	5	3	1	6	3	3	4	6	2	4	1	60
Liczba punktów uzyskanych przez uczestnika konkursu																					

Podpisy przewodniczącego i członków komisji:

1. Przewodniczący -	7. Członek - .....
2. Członek -	8. Członek - .....
3. Członek -	9. Członek - .....
4. Członek -	10. Członek - .....
5. Członek -	11. Członek - .....
6. Członek -	12. Członek - .....

Zadanie 1. (0 – 1 p.)

Wymień nazwy 5 podmiotów, które posiadają w Rzeczypospolitej Polskiej inicjatywę ustawodawczą.

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

Zadanie 2. (0 – 1 p.)

Senat przyjął bez zmian ustawę uchwaloną przez Sejm. Napisz, jaki będzie kolejny krok w procedurze legislacyjnej.

.....

Zadanie 3. (0 – 2 p.)

Napisz nazwy sal, które są przedstawione na poniższych ilustracjach.

<http://www.google.pl/search?pq=sala+sejmu&hl=pl>

- A) ..... B) .....

Zadanie 4. (0 – 1 p.)

Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Obradom Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej przewodniczy:

- A) Prezydium sejmu
- B) Konwent seniorów
- C) Marszałek sejmu
- D) Prezes Rady Ministrów

Zadanie 5. (0 – 1 p.)

Zaznacz prawidłową odpowiedź.

W Polsce występuje system partyjny określany jako:

- A) dwupartyjny
- B) wielopartyjny
- C) wielopartyjny z partią dominującą
- D) dwuipółpartyjny

Zadanie 6. (0 – 4 p.)

Rozstrzygnij, które zdania dotyczące Rady Ministrów w Polsce są prawdziwe, a które fałszywe.

W tabeli obok każdego zdania wpisz odpowiednio *P - prawda* lub *F - fałsz*.

	Zdanie	Prawda / Fałsz
A.	Premier jest wybierany przez ogół obywateli w wyborach powszechnych.	
B.	Rada Ministrów ponosi odpowiedzialność za swoją działalność przed Sejmem.	
C.	Członków Rady Ministrów powołuje Prezes Rady Ministrów.	
D.	Wotum zaufania Radzie Ministrów udziela Sejm.	

Zadanie 7. (0 – 6 p.)

Uzupełnij tekst. W odpowiednie miejsca wpisz: **A** – długość kadencji, **B** – narodowość, **C** – wiek, **D** – liczbę obywateli, **E** – ilość głosów, **F** – liczbę kandydatów.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej jest wybierany na A).....lat i może być ponownie wybrany tylko raz. Na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej może być wybrany obywatel B)....., który najpóźniej w dniu wyborów kończy C)..... lat i korzysta z pełni praw wyborczych do Sejmu. Kandydata zgłasza co najmniej D)..... obywateli mających prawo wybierania do Sejmu. Na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej wybrany zostaje kandydat, który otrzymał więcej niż E).....ważnie oddanych głosów. Jeżeli żaden z kandydatów nie uzyska wymaganej większości, czternastego dnia po pierwszym głosowaniu przeprowadza się ponowne głosowanie. W ponownym głosowaniu wyboru dokonuje się spośród F) ..... kandydatów, którzy w pierwszym głosowaniu otrzymali kolejno największą liczbę głosów.

Zadanie 8. (0 – 4 p.)

Wpisz obok cyfr w tabeli informacje dotyczące Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej.

Kategorie	Sejm RP	Senat RP
Skład ilościowy	1.	100 senatorów
Zasady wyborów	powszechne, równe, bezpośrednie, proporcjonalne, odbywają się w głosowaniu tajnym	2.
Długość kadencji	4 lata	3.
Bierne prawo wyborcze - cenzus wieku	4.	30 lat

Zadanie 9. (0 – 2 p.)

Wybierz z niżej podanych kompetencje Rady Ministrów. Wpisz oznaczające je cyfry w wykropkowane miejsce.

1. zapewnienie wykonania ustaw, 2. uchwalanie projektu budżetu państwa, 3. zarządzanie wyborów do sejmu i senatu, 4. zwoływanie Rady Gabinetowej, 5. powoływanie sędziów, 6. kierowanie administracją rządową, 7. ochrona interesów skarbu państwa, 8. zapewnienie bezpieczeństwa zewnętrznego państwa oraz porządku publicznego, 9. stosowanie prawa łaski, 10. zarządzanie referendum ogólnokrajowego.
- .....

Zadanie 10. (0 – 5 p.)

Rozstrzygnij, które zdania dotyczące organów władzy sądowniczej w Rzeczypospolitej Polskiej są prawdziwe, a które fałszywe. W tabeli obok każdego zdania wpisz odpowiednio **P** – *prawda* lub **F** – *fałsz*.

	Zdanie	Prawda/Falsz
A.	Sądy i trybunały wydają wyroki w imieniu Prezydenta RP.	
B.	Postępowanie sądowe jest co najmniej dwuinstancyjne.	
C.	Sędziowie w sprawowaniu swego urzędu są niezawisli.	
D.	Orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego są ostateczne.	
E.	Władzę sądowniczą w Rzeczypospolitej Polskiej sprawuje tylko Sąd Najwyższy.	

Zadanie 11. (0 – 3 p.)

Podaj nazwę zaznaczonego strzałką województwa oraz nazwy wszystkich sąsiadujących z nim województw.

<http://www.google.pl/imgres?q=mapa+konturowa+polski+województwa&n>

A. Nazwa zaznaczonego strzałką województwa

B. Nazwy 6 sąsiadujących województw

Zadanie 12. (0 – 1 p.)

Określ kompetencję Trybunału Konstytucyjnego, wynikającą z poniższego orzeczenia.

42/4/A/2005

WYROK

z dnia 27 kwietnia 2005 r.

Sygn. akt P 1/05*

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

Trybunał Konstytucyjny (...)

po rozpoznaniu, z udziałem sądu przedstawiającego pytanie prawne oraz Sejmu i Prokuratora Generalnego, na rozprawie w dniu 27 kwietnia 2005 r., pytania prawnego Sądu Okręgowego w Gdańsku o zbadanie zgodności: art. 607t § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 ze zm.) zezwalającego na przekazanie obywatela polskiego do państwa członkowskiego Unii Europejskiej w ramach europejskiego nakazu aresztowania z art. 55 ust. 1 Konstytucji,

o r z e k a:

I

Art. 607t § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 ze zm.) w zakresie, w jakim zezwala na przekazanie obywatela polskiego do państwa członkowskiego Unii Europejskiej na podstawie europejskiego nakazu aresztowania, jest niezgodny z art. 55 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

II

Przepis wskazany w części I traci moc z upływem 18 miesięcy od dnia ogłoszenia.

http://www.trybunal.gov.pl/OTK/otk_odp.asp?sygnatura=SK%206/10

Kompetencja Trybunału Konstytucyjnego:

Zadanie 13. (0 – 6 p.)

Wpisz przy cyfrach w tabeli nazwy wszystkich organów władzy uchwalodawczej i wykonawczej odpowiadające właściwym szczeblom samorządu terytorialnego.

Rodzaj władzy	Gmina	Powiat	Województwo
Wykonawcza	1.	3.	5.
Uchwalodawcza	2.	4.	6.

Zadanie 14. (0 – 3 p.)

Wpisz przy odpowiednich cyfrach w tabeli nazwy państw zaznaczonych na mapie. Wpisz *tak* lub *nie* w odpowiednim miejscu tabeli, podając w ten sposób informacje o członkostwie danego państwa w UE i NATO.

<http://www.google.pl/imgres?q=mapa+polityczna+europy+konturowa>

Numer na mapie	Nazwa państwa	Członek Unii Europejskiej	Członek NATO
1.			
2.			
3.			

Zadanie 15. (0 – 3 p.)

Na podstawie tekstu i wiedzy własnej wykonaj polecenia.

„CZEŚĆ DRUGA

OBYWATELSTWO UNII

Artykuł 8

1. Ustanawia się obywatelstwo Unii.

Obywatelem Unii jest każda osoba mająca przynależność Państwa Członkowskiego.

2. Obywatele Unii korzystają z praw i podlegają obowiązkom przewidzianym w niniejszym Traktacie.

Artykuł 8a

1. Każdy obywatel Unii ma prawo do swobodnego przemieszczania się i przebywania na terytorium Państw Członkowskich, z zastrzeżeniem ograniczeń i warunków ustanowionych w niniejszym Traktacie i środkach przyjętych w celu jego wykonania.

2. Rada może wydać przepisy ułatwiające wykonywanie praw określonych w ustępie 1; o ile niniejszy Traktat nie stanowi inaczej, Rada stanowi jednomyślnie na wniosek Komisji, po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego.

Artykuł 8b

1. Każdy obywatel Unii mający miejsce zamieszkania w Państwie Członkowskim, którego nie jest obywatelem, ma prawo głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych w Państwie Członkowskim, w którym ma miejsce zamieszkania, na takich samych zasadach jak obywatele tego państwa. Prawo to jest wykonywane z zastrzeżeniem szczególnych warunków, jakie zostaną ustalone przed 31 grudnia 1994 roku przez Radę stanowiącą jednomyślnie na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim; warunki te mogą przewidywać odstępstwa, jeśli uzasadniają to specyficzne problemy Państwa Członkowskiego. XIV/PL 8

2. Bez uszczerbku dla postanowień artykułu 138 ustęp 3 i przepisów przyjętych w celu jego wykonania, każdy obywatel Unii mający miejsce zamieszkania w Państwie Członkowskim, którego nie jest obywatelem, ma prawo głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego w Państwie Członkowskim, w którym ma miejsce zamieszkania, na takich samych zasadach jak obywatele tego państwa. Prawo to jest wykonywane z zastrzeżeniem szczegółowych warunków, jakie zostaną ustalone przed 31 grudnia 1993 roku przez Radę stanowiącą jednomyślnie na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim; warunki te mogą przewidywać odstępstwa, jeśli uzasadniają to specyficzne problemy Państwa Członkowskiego.

Artykuł 8c

Każdy obywatel Unii korzysta na terytorium państwa trzeciego, gdzie Państwo Członkowskie, którego jest obywatelem, nie ma swojego przedstawicielstwa, z ochrony dyplomatycznej i konsularnej każdego z pozostałych Państw Członkowskich na takich samych warunkach jak obywatele tego państwa. Przed 31 grudnia 1993 roku Państwa Członkowskie ustanawiają między sobą niezbędne reguły oraz podejmują rokowania międzynarodowe wymagane do zapewnienia tej ochrony.

Artykuł 8d

Każdy obywatel Unii ma prawo petycji do Parlamentu Europejskiego, zgodnie z postanowieniami artykułu 138d.

Każdy obywatel Unii może zwracać się do Rzecznika Praw Obywatelskich, ustanowionego zgodnie z postanowieniami artykułu 138e.

Artykuł 8e

Przed 31 grudnia 1993 roku i następnie co trzy lata Komisja składa sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu, Radzie oraz Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu w sprawie stosowania postanowień niniejszej części. Sprawozdanie to uwzględnia rozwój Unii.

Na tej podstawie i bez uszczerbku dla innych postanowień niniejszego Traktatu, Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim, może uchylać przepisy w celu uzupełnienia praw przewidzianych w niniejszej części, których przyjęcie zaleca Państwom Członkowskim, zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi”.

http://www.wos.net.pl/materialy/traktat_z_maastricht.pdf

A. Wymień 6 praw obywatela Unii Europejskiej.

.....

.....

.....

B. Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Pojęcie obywatelstwa europejskiego wprowadził traktat:

- A) Lizboński
- B) z Maastricht
- C) Amsterdamski
- D) Nicejski

Na podstawie „Kompendium wiedzy o Unii Europejskiej” pod red Ewy Maluszyńskiej, Bohdana Gruchmana, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2010, wykonaj polecenia.

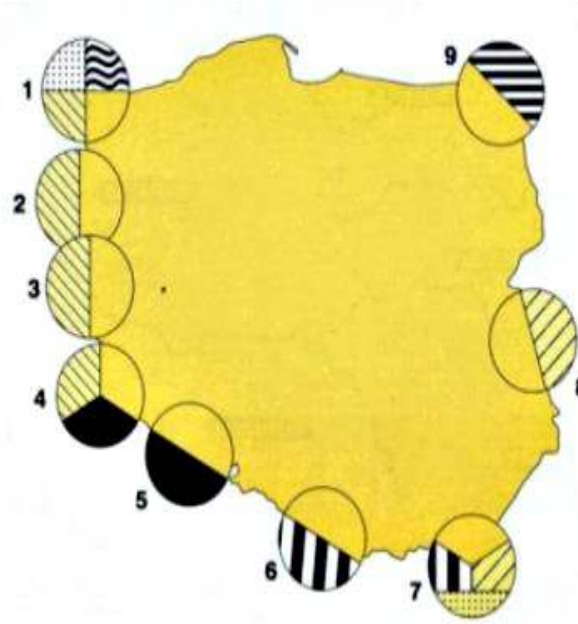
Zadanie 16. (0 – 4 p.)

Wpisz w odpowiednie miejsca tabeli nazwy opisanych instytucji europejskich.

	Opis	Nazwa
A.	Jest głównym organem politycznym Unii. Nadaje Unii impuls niezbędny do jej rozwoju i określa kierunki jej polityki. Ma nadrzędną funkcję wobec instytucji wspólnotowych. Nie można zaskarżyć jej postanowień. Spotkaniom przewodniczy główny przedstawiciel państwa członkowskiego sprawującego w danym półroczu prezydencję.	
B.	Jest drugim głównym organem decyzyjnym Wspólnot Europejskich. Jej siedziba znajduje się w Brukseli. Przewodniczą jej kolejno poszczególne państwa członkowskie, zmieniając się w tej funkcji co pół roku w systemie rotacyjnym. Obraduje w rozmaitych składach branżowych, ponieważ w zależności od omawianego zagadnienia w spotkaniach uczestniczą ministrowie odpowiedzialni za poszczególne resorty.	
C.	Jest kluczowym organem rządzącym i wykonawczym Wspólnot Europejskich. Jej siedzibą jest Bruksela. Obecnie w jej skład wchodzi 27 komisarzy po jednym z każdego kraju. Jedną z jej najważniejszych kompetencji jest prawo do inicjatywy ustawodawczej. Pełni także funkcję kontrolną. Czasem określa się ją mianem „strażnika traktatów”, ponieważ nadzoruje stosowanie prawa wspólnotowego przez państwa członkowskie.	
D.	Ma obecnie trzy siedziby i obraduje w Luksemburgu, Strasburgu i Brukseli. Jest jednoizbowy i liczy 736 deputowanych, którzy zasiadają według przynależności partyjnej, a nie grup narodowych. Ma kompetencje kontrolne, legislacyjne, uczestniczy też w procedurze uchwalania i kontroli budżetu Unii.	

Zadanie 17. (0 – 6 p.)

A. Podaj nazwy euroregionów zaznaczonych na mapie cyfrą 9 i 8

<http://www.google.pl/imgres?q=Euroregiony&um=1&hl=pl&client=firefox-a&sa=N&rls=org.mozilla:pl:official&channel=np&biw=1280&bih=681&tbm=isch&tbn>

Cyfrą 9 oznaczono euroregion .....

Cyfrą 8 oznaczono euroregion .....

B. Wymień 4 najważniejsze cele funkcjonowania euroregionów w Polsce.

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....

Zadanie 18. (0 – 2 p.)

Jakiego głosowania dotyczy poniższy fragment tekstu. Podaj nazwę i datę tego głosowania

Wyniki głosowania były następujące:

- *W głosowaniu udział wzięło 58,85% uprawnionych, czyli około 17,5 mln obywateli,*
- *77,45% (13,5 mln) głosujących powiedziało „tak”,*
- *22,55% (prawie 4 mln) opowiedziało się przeciw akcesji.*

Wynik (...) pozwolił na ratyfikację traktatu akcesyjnego przez prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Nazwa .....

Data (dzień, miesiąc, rok) .....

Zadanie 19. (0 – 4 p.)

Na podstawie publikacji „Ustrój Polityczny RP w świetle konstytucji z 1997 roku” pod red. Wiesława Skrzydło, Kantor Wydawniczy ZAKAMYCZE 2004, podaj nazwy konstytucyjnych zasad organizacji i działania sądów opisanych w poniższych fragmentach.

A. Mówiąc o tej zasadzie należy uwzględnić dwa jej aspekty. Pierwszy dotyczy sądów, a drugi sędziów. W przypadku sądów polega na pełnej samodzielności organizacyjnej sądownictwa. Sądy jako władza odrębna w systemie podziału władzy nie podlegają ani władzy ustawodawczej, ani władzy wykonawczej w zakresie orzekania. W przypadku sędziów zasada oznacza niedopuszczalność jakichkolwiek nacisków na sędziego z zewnątrz, a także wydawanie orzeczeń na podstawie prawa, zgromadzonych dowodów i zgodnie z sumieniem.

Zasada .....

B. Zasada ta stanowi konieczną regułę działania sądów, a Konstytucja wprowadza wymóg, by postępowania sądowe było co najmniej dwuinstancyjne. Ma to na celu usunięcie błędów, pomyłek bądź uchybień popełnionych w pierwszej instancji. Jest to zatem prawnie przewidziana forma korygowania rozstrzygnięć budzących zastrzeżenia. Dlatego też i w katalogu praw jednostki znalazł się art. 73 przyznający każdej ze stron prawo zaskarżenia orzeczeń i decyzji wydanych w pierwszej instancji.

Zasada .....

C. W pierwszej instancji wymiar sprawiedliwości jest sprawowany nie tylko przez sędziów zawodowych, ale zakłada się także udział w tych działaniach czynnika obywatelskiego (w składzie sędziego zawodowego + dwóch ławników). Ławników wybierają rady gmin na 4 - letnią kadencję. Kandydatów zgłaszają organizacje i stowarzyszenia, związki zawodowe, a także grupa 25 obywateli zamieszkałych na terenie działania danej rady.

Zasada .....

D. Zasada ta znajduje swój wyraz w art.174 konstytucji, który stanowi, że wszystkie wyroki wydawane są przez sądy w imieniu Rzeczypospolitej. W całym państwie obowiązuje przy tym jednolita struktura sądów, organy te działają na podstawie jednolitego prawa, prowadzą postępowanie w trybie jednolitym przewidzianym przez prawo. Nie ma więc żadnych podstaw prawnych do wyodrębnienia odmiennych zasad odnoszących się do postępowania sądów w odniesieniu do jakiegokolwiek rejonu, dzielnicy czy innej części państwa.

Zasada .....

Zadanie 20. (0 – 1 p.)

Na podstawie poniższego tekstu publikacji R. Grodzkiego „Polska polityka zagraniczna w XX i XXI wieku” Wydawnictwo Replika 2009, oraz wiedzy własnej wykonaj polecenie.

„Doszło do tzw. pomarańczowej rewolucji. (...) Wydarzenia te miały miejsce od 21 listopada 2004 do 23 stycznia 2005 r., czyli od zakończenia drugiej tury wyborów prezydenckich, do czasu złożenia przysięgi prezydenckiej przez Wiktora Juszczenkę. Nazwa została nadana od pomarańczowego koloru, który był symbolem sztabu wyborczego Juszczenki.

Zwycięstwo w II turze wyborów prezydenckich promoskiewskiego kandydata – popieranego przez ustępującego prezydenta Kuczmę premiera Janukowycza – zostało zakwestionowane przez demokratyczną opozycję i jej lidera Juszczenkę.

Od momentu rozpoczęcia demonstracji w Kijowie Ukrainę popierała Polska. Organizowano wiece, marsze, protesty i koncerty wspierające rewolucję. Kijów odwiedzili m. in. Lech Wałęsa i Aleksander Kwaśniewski, a także przedstawiciele liczących się partii politycznych (...)

Polska i Europa śledziła aktywność prezydenta Kwaśniewskiego, który dzięki zażyłości z Kuczmą (...) pomógł Ukraińcom bezpiecznie wyjść z najcięższego kryzysu od chwili niepodległości”.

Podaj nazwę państwa, z którym pogorszyły się stosunki Polski, ze względu na poparcie naszego kraju dla „pomarańczowej rewolucji”.

.....